Главно управление на образованието в Гагаузия

Име на ученика: _____

Наименование на гимназията / лицея: _____

Име на учителя: _____

РЕГИОНАЛНА ОЛИМПИАДА

ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

12. клас

Желаем ви успешна работа!

Времетраене – 180 мин.

Общ брой точки: _____

Проверяващ №1: …….

Проверяващ №2: …….

гр. Комрат

5 февруари 2023 година

Прочетете внимателно текста и отговорете на въпросите:

Васил Иванов Кунчев – Левски, Апостолът на българската свобода, е име, скъпо за всеки българин. Делото му е велико, личността му още приживе е била обвеяна с легенди и до днес образът му всява респект и преклонение. За него са писали мнозина, възпявали са несравнимия му героизъм, безрезервното му себеотрицание, величавия му подвиг. Иван Вазов му създаде ореол, достоен за светец. Но сякаш няма по-силен образ от този, бликнал от сърцето на друг велик българин – Христо Ботев, който го определи като „един син“ на България. Наистина в светлия образ на Дякона сякаш са събрани хилядите образи не само на известните, но и останалите безименни борци за освобождението на Отечеството. Няма да открием в многовековната българска история друга такава титанична личност, обединила мисъл и дело в едничката своя цел – свободата на поробения си народ.

В същото време само името на Левски е всявало страх у поробителите, които са го смятали за неуловим. Смел до безумие, находчив в сложни ситуации, строг към себе си и към своите съратници, той е умеел с прости и ясни думи да разпалва жажда за свобода както у селяните, така и у просветените и заможните. **Идеите му съживяваха умовете, събуждаха заспалото родолюбие, раждаха надежди за освобождение**. Васил Левски се беше превърнал още тогава в символ на българската свобода.

Щеше ли да успее делото му, ако не бяха го заловили в онази злокобна нощ в малкото ханче край Кькрина и ако не беше увиснал на бесилото в зловещото зимно утро в покрайнините на София? Разбираше ли обикновеният българин величието на идеите му? Щеше ли да остане все така кристално чист образът му, ако Левски беше доживял до Освобождението? Нямаше ли да хвърлят сянка върху светлия му лик политическите противоречия в свободна България? И случайно ли беше заявлението му пред селяни от Софийско, че след като се освободи България, той ще отиде да помага на други поробени народи? Беше ли възможно всичко това?

Тези, и още много други въпроси си задаваме днес ние, съвременните българи, застанали пред портрета на Васил Левски.

Д. Драгомирова

№	Тестови задачи	Точки	Точки
1.	**Отговорете с Да или Не според текста:** **А.** Образът на Васил Левски предизвиква респект и преклонение. **Да/Не** **Б.** Подвигът на Левски е възхваляван от мнозина. **Да/Не** **В.** Апостолът е заловен край София. **Да/Не** **Г.** В борбата за свободата на България са загинали много герои. **Да/Не** **Д.** Левски смята да заеме важна политическа длъжност в свободна България. **Да/Не**	**L/0/1/2/3/4/5**	**L/0/1/2/3/4/5**
2.	**Запишете контекстуални синоними на подчертаните словосъчетания от текста:** Идеите му съживяваха умовете - _____ събуждаха заспалото родолюбие - _____ раждаха надежди за освобождение - _____	**L/0/1/2/3**	**L/0/1/2/3**
3.	**Тълкувайте смисъла на изразите от текста чрез синонимен израз или едно изречение:** Иван Вазов му създаде ореол, достоен за светец. _____ _____ безрезервното му себеотрицание- _____ _____ _____ личността му още приживе е била обвеяна с легенди - _____ _____	**L/0/1/2/3** **L/0/1**	**L/0/1/2/3** **L/0/1**
4.	**Озаглавете текста, като назовете темата му, и запишете заглавието.** _____	**L/0/1/2**	**L/0/1/2**

5.	**Отговорете с 1-2 изречения, като изразите своето мнение по следния въпрос от текста.** „ Разбираше ли обикновеният българин величието на идеите му?“ _____ _____ _____ _____	**L/0/1/2** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1**	**L/0/1/2** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1**
6.	**Резюмирайте с 2 - 3 изречения в какво се изразява величието на Васил Левски според текста.** _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L/0/3** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1**	**L/0/3** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1**
7.	**Кои от тропите са употребени в текста? Открийте и, ако има, запишете по един пример:** **Сравнение – _____** **Метафора – _____** **Епитет – _____** **Олицетворение – _____** **Хипербола – _____**	**L/0/1/2/3/4/5**	**L/0/1/2/3/4/5**

8.	**Определете кои от изредените долу времена се срещат в текста.** **Запишете по един пример в съответните редове:** **Сегашно време** _____ **Минало свършено време** _____ **Минало несвършено време** _____ **Минало предварително време** _____ **Бъдеще време** _____ **Минало неопределено време** _____ **Бъдеще в миналото** _____	**L/0/1/2/3 /4/5/6/7**	**L/0/1/2/3 /4/5/6/7**
9.	**Запишете следните съществителни: <u>химик, дете, монах, цар</u>** **А) в множествено число:** _____ _____ **Б) в съчетание с числителното 4. Запишете числителното с думи:** _____ _____	**L/0/1/2/3 /4** **L/0/1/2/3 /4**	**L/0/1/2/3 /4** **L/0/1/2/3 /4**
10.	**Посочете правилните форми на думите от скобите.** **А) Членувана форма** Не познавам (съсед) _____ с кученцето. (Проект) _____ трябва да бъде изпратен от (екип) _____ до (край) _____ на седмицата. **Б) Местоимение** Това е детето, (чийто, който) _____ дядо седеше до мене на родителската среща. **В) Учтива форма** Господин Директор, макар че сте доста (зает) _____ , бихте ли (разгледал) _____ молбата ми. Още ли не сте (вечерял) _____, госпожо?	**L/0/1/2/3 /4/5/6/7/ 8**	**L/0/1/2/3 /4/5/6/7/ 8**

11.	**Съставете и запишете 3 /три/ изречения, като употребите думата „*Смел*" в различни значения /можете да промените формата на думата – род и число.** _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L/0/1/2/3** **L/0/1** **L/0/1/2/3**	**L/0/1/2/3** **L/0/1** **L/0/1/2/3**
12.	**Запишете този откъс, като го трансформирате в преизказно наклонение:** Вестта за залавянето на Апостола се разнася светкавично. Впечатлението е поразяващо. Всички са сломени. Мъката и отчаянието нямат край. Емиграцията се разцепва. Майка България е потопена в скръб... _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L/0/1/2/3 /4/5/6**	**L/0/1/2/3 /4/5/6**
13.	**Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите:** Каравелов желае незабавно вдигане на въстание, но Апостолът смята, че народът и комитетите не са готови, а моментът не е подходящ заради мобилизираната турска власт. **(*сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено)** **_____ и се състои от _____** **(*две, три, четири, пет, шест)* прости изречения.**	**L/0/1/2**	**L/0/1/2**

14.	**Запишете това изречение, като трансформирате пряката реч в непряка:** – Дядо, днес каква история ще ми разкажеш? – попитал Малчо. – Дете мое, днес ще ти разкажа една по-специална история, която малко хора знаят по този начин. – Започнал да разказва дядо Гочо на внучето си. – Това е история за славния герой Васил Левски. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L/0/1/2/3** **/4/5** **L/0/1/2/3** **/4** **L/0/1**	**L/0/1/2/3** **/4/5** **L/0/1/2/3** **/4** **L/0/1**
15.	**Съедините със стрелки всички съответствия:** **А)** изявително наклонение **Б)** условно наклонение **В)** повелително наклонение **Г)** преизказна глаголна форма 1) били казали 2) кажи 3) щяхте да извикате 4) бих написал 5) танцувате 6) скочиха 7) вярвайте 8) би било 9) бихме организирали 10) бях разказал	**L/0/1/2/3** **4/5/6/7/8** **9/10**	**L/0/1/2/3** **4/5/6/7/8** **9/10**
16.	**Препишете текста, като поправите правописните грешки.** Пред съдът Левски се държи исключително твърдо и неиздава никакви подробности около организацията, като поема цялата отговорност за дейноста върху себе си. Гордо и борбенно заштитава делото на революцията и правото на българия да бъде свободна. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L/0/1/2/3** **4/5/6/7/8**	**L/0/1/2/3** **4/5/6/7/8**

17.	**Запишете под всеки цитат името на автора и заглавието на творбата:** **А)** „Аз може млад да загина, но стига ми тая награда, да каже нявга народа: „Умря сиромах за правда, За правда и за свобода…““ _____ **Б)** „Ето — аз дишам, работя, живея и стихове пиша (тъй както умея) “. _____ **В)** „- Аз съм плебей по рождение и всички дрипльовци ми са братя. О, колко грозна е земята. О, колко са нещастни хората! О, вие там горе, вие…“ _____	**L/0/1/2/3** **L/0/1/2/3**	**L/0/1/2/3** **L/0/1/2/3**
18.	**Напишете двама автори от Българската литература, творили между двете световни войни:** _____	**L/0/1/2**	**L/0/1/2**
19.	**Свържете със стрелки творбата и името на нейния автор:** „Зимни вечери” Пейо Яворов „Септември” Йордан Йовков „Обесването на Васил Левски” Алеко Константинов „Шибил” Христо Смирненски „До Чикаго и назад” Гео Милев „Българският език” Елин Пелин „Две хубави очи” Христо Ботев Иван Вазов	**L/0/1/2/3** **4/5/6/7**	**L/0/1/2/3** **4/5/6/7**

20.	**Съставете текст разсъждение (8-9 изречения), в който да изразите аргументирано мнението си /3 аргумента/, отговаряйки на въпроса: „Щеше ли да остане все така кристално чист образът му, ако Левски беше доживял до Освобождението?“** _____	**L/0/1/2** **L/0/1/2/3** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1**	**L/0/1/2** **L/0/1/2/3** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1** **L/0/1**